

บทคัดย่อ

รายงานฉบับนี้เป็นการสังเคราะห์ผลการวิจัยข้อมูลพื้นฐานในโครงการวิจัยการเรียนการสอนและการใช้ภาษา ต่างประเทศของภาคใต้ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในภาคใต้ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจ ความต้องการ และปัญหาในการใช้ภาษาต่างประเทศในสถานประกอบการธุรกิจต่างๆในภาคใต้ โครงการวิจัยนี้ประกอบด้วยกลุ่มทำงานในโครงการย่อย 6 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ศึกษาสภาพความพึงพอใจ ความต้องการและปัญหาการใช้ภาษาต่างประเทศในสถานประกอบการในเขตจังหวัดภาคใต้ และกลุ่มที่ศึกษาข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สถาบันการอาชีวศึกษา และสถาบันอุดมศึกษา

ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มจากสถานประกอบการในภาคใต้ (ผู้ว่าจ้าง/หัวหน้างาน และพนักงาน) และจากสถานศึกษาในภาคใต้ (ผู้บริหาร ผู้สอนและผู้เรียนภาษาต่างประเทศ) รวมทั้งสิ้นจำนวน 875 คน โครงการวิจัยย่อยแต่ละกลุ่มใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง หรือ สุ่มอย่างง่ายในขั้นตอนต่างๆ เพื่อให้ได้ตัวแทนที่ครอบคลุมทุกภาษา ทุกประเภทสถานศึกษา และประเภทธุรกิจที่เป็นลักษณะเด่นของภาคใต้ให้มากที่สุด เพื่อที่จะได้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยดังกล่าวข้างต้น

ผลการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาในภาคใต้มีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ 11 ภาษา คือภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาสเปน ภาษาอิตาลี ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลี ภาษามลายู ภาษาอาหรับ และภาษาเขมร ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศภาษาเดียวที่มีการเปิดสอนในทุกระดับการศึกษา และทุกสถานศึกษา ภาษามลายูและภาษาอาหรับก็มีการเปิดสอนในทุกระดับการศึกษาเช่นกัน แต่จำกัดอยู่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โรงเรียน ดาติกา (สำหรับประถมศึกษา) และสถาบันอุดมศึกษาบางแห่ง

ผู้สอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นชาวไทย ในสถานศึกษาบางแห่งผู้สอนไม่ได้มีคุณสมบัติตรงกับสาขาวิชาที่สอน กลุ่มตัวอย่างผู้สอนส่วนใหญ่ มักใช้ภาษาไทยในการสอนมากกว่าใช้ภาษาต่างประเทศ มีผู้จัดการสอนทักษะการอ่านจำนวนมากที่สุด ถัดมาทักษะการสอนการฟังน้อยที่สุด โดยภาพรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างผู้สอนส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาทักษะการฟังและการพูด ปัญหาที่พบมากที่สุดของผู้สอนคือการขาดโอกาสพัฒนาความรู้ในสาขาวิชาที่สอนและภาระงานที่มากเกินไป ส่วนปัญหาในการสอนที่พบมากคือ ปัญหาผู้เรียนขาดพื้นฐานภาษาต่างประเทศที่ดี ไม่กระตือรือร้น ขาดความมั่นใจ และไม่กล้าแสดงออก และปัญหาจำนวนผู้เรียนในแต่ละห้องเรียนมีมากเกินไป

ผู้เรียนมักไม่มีโอกาสได้ใช้ภาษาต่างประเทศในชีวิตประจำวันนอกห้องเรียน และไม่ได้มีกิจกรรมนอกห้องเรียนที่เสริมทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศมากนัก ส่วนในห้องเรียนผู้เรียนก็ไม่ค่อยมีโอกาสได้ฝึกทักษะด้านต่างๆ เพราะจำนวนผู้เรียนในแต่ละห้องมีมากเกินไป และเวลาเรียนมีน้อยเกินไป

ไป พฤติกรรมการเรียนส่วนใหญ่คือการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ และการทำแบบฝึกหัด และไม่มีการศึกษาด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทักษะที่ถนัดที่สุด คือการอ่าน และทักษะที่ถนัดน้อยที่สุด และต้องการพัฒนามากที่สุด คือการพูดและการฟัง ผู้เรียนส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ แต่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับน้อยกว่าภาษาอื่นๆ ปัญหาส่วนใหญ่ของผู้เรียนคือ วิธีการสอนของผู้สอน บรรยากาศในห้องเรียนร้อนอบอ้าว และเสียงดัง ไม่เหมาะต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้สื่อการเรียนรู้มีน้อย ไม่น่าสนใจ และไม่ทันสมัย และการไม่มีโอกาสฝึกทักษะอย่างต่อเนื่องและเพียงพอ กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ยังระบุว่าตนเองยังไม่มีความพร้อมในการใช้ภาษาต่างประเทศในการทำงานหรือศึกษาต่อ

ภาษาต่างประเทศที่มีการใช้มากที่สุด และต้องการมากที่สุดในกลุ่มตัวอย่างสถานประกอบการในเขตจังหวัดภาคใต้คือภาษาอังกฤษ รองลงมาคือ ภาษาจีน และภาษามลายู อย่างไรก็ตามความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ภาษาต่างประเทศไม่ได้หมายความว่าต้องการเพิ่มจำนวนบุคลากร แต่ หมายถึงความต้องการให้บุคลากรที่มีอยู่แล้วมีความรู้ภาษาต่างประเทศเพิ่มขึ้น ทักษะที่ใช้และที่ต้องการพัฒนามากที่สุดคือการพูดและการฟัง กลุ่มตัวอย่างนายจ้าง/หัวหน้างานส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในความสามารถของบุคลากรในระดับน้อย ข้อค้นพบที่น่าสนใจก็คือกลุ่มตัวอย่างนายจ้าง/หัวหน้างานที่พอใจความสามารถด้านการพูดและการฟังของบุคลากรผู้ที่มีวุฒิสถาวิชาภาษาต่างประเทศโดยตรงมีจำนวนน้อยกว่ากลุ่มที่พอใจความสามารถของผู้ที่ไม่มีวุฒิสถาวิชาต่างประเทศโดยตรง

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มต่างๆ ได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศไว้หลายประการ อาทิเช่น การจัดตั้งศูนย์ภาษาต่างประเทศในท้องถิ่นเพื่อให้บริการชุมชนด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ การจัดทำคู่มือการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษามลายูแจกแก่สถานประกอบการ การจัดรายวิชาภาษาต่างประเทศให้บูรณาการกับรายวิชาอื่นๆ และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การจัดสรรงบประมาณในการจ้างครูต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษา และครูชาวไทยให้เพียงพอ การพัฒนาคุณภาพของผู้สอน การจัดแหล่งการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศให้แก่ผู้เรียน การลดขนาดชั้นเรียนให้เล็กลงเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติอย่างทั่วถึง เป็นต้น

Abstract

This research report synthesizes the research data on foreign language education and use in southern Thailand. The project was conducted by six different research groups working toward the same underlying objectives, namely: to explore the current state of foreign language education and use at all academic levels and to examine satisfaction, needs, and problems related to foreign-language use in the business sector in southern Thailand.

The sample under the project included those from the business sector (owners/staff head and staff workers) and from the academic arena (teachers and learners of foreign languages and administrators). The total number of the sample was 875. Purposive sampling and simple random sampling methods were used in different stages of sampling in attempt to capture sample subjects for as many different foreign-languages and as many types of institution and business as possible.

The research data showed that eleven foreign-languages have been taught in southern Thailand: English, French, German, Spanish, Italian, Japanese, Korean, Mandarin, Malay, Arabic, and Khmer. English was the only language taught at all levels of education and in all academic institutions. Malay and Arabic were taught at all levels yet restricted to Islamic private schools, Tadika (for primary education), and certain institutions at the tertiary level.

Most foreign-language teachers were Thai, some of which were not trained in the language they were assigned in teaching. A great number of them used Thai as a medium of instruction and were most proficient at reading and least proficient at listening. Listening and speaking were most in need of improvement. The problems found most among the teachers in the sample were the lack of opportunity to develop their own expertise and excessive workload. The problems relating to teaching were, on the one hand, learners' poor foreign- language background, their lack of learning enthusiasm, confidence, and courage to perform language tasks, and on the other hand, huge class size.

Learners were rarely exposed to any language uses in their daily life outside classroom. Neither did they fully practice their language skills in class due to the excessive number of students in each class and the limited number of classroom sessions. They were also rarely offered outside classroom activities for promoting their language proficiency. Learning behaviors mostly focused on regular class attendance, practicing language exercises. Not many of them reported the use of other learning resources for their self-study. Students showed the highest level of capacity in their reading skills and the lowest level in their speaking and listening skills, indicating a need for much

improvement in the latter two skills. Most of the learners had a positive attitude toward foreign-language learning but their attitudes toward English was found to be less positive than that toward any other of the languages. The problems encountered by most learners were teachers' teaching approach, the lack of continuation in the language, the lack of sufficient time for practice, and the unpleasantly warm and stuffy classrooms with the noisy atmosphere. In addition, learning resources were too scarce, dull and outdated to facilitate their language learning. Furthermore, most of the sample taken from the tertiary-education level reported they did not feel well-equipped for further education and future careers.

The data from the business sector sample revealed that the foreign language used and needed most was English followed by Mandarin, and Malay respectively. However, the demand for the personnel competency in the specified foreign languages did not necessarily mean an increase in the number of positions to meet the demand but simply referred to the acquisition of additional language by the existing personnel. The language skills required most were speaking and listening, and most employers showed little satisfaction with the personnel's language competency. Interesting evidence emerged when the employers were less satisfied with the language competency of language-degree holders than that of non-language degree holders.

Suggestions from various groups in the sample included the establishment of local language centers for the service of language activities, the compilation of English, Mandarin, and Malay usage manuals published and distributed to those in relevant businesses, the integration of English learning into other subjects, the provision of language education in accordance with community needs, the more budget allocation for the employment of both native-speaker and Thai teachers, the enhancement of teachers' professional qualifications, the provision of learning resources and activities geared to foreign-language learning, and smaller class size, allowing learners more time for practice.